

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 4. An licet uti Dispensatione validâ sine justa causa obtentâ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

Ergo cùm Legislator possit sine justa causa nolle obligare, potest etiam sine justa causa non obligare.

Resp. II. Invalida est dispensatio sine justa causa data ab inferiore, & delegato, *Ita omnes teste Suarez.* Quia inferior, & delegatus non habet potestatem dispensandi sine justa causa: nam Superior non censetur talem potestatem ei concedere, cùm id non possit licitè; non enim censetur velle peccare. Non minùs autem peccaret Superior, si inferiori concederet potestatem dispensandi sine justa causa, quàm si ipse sine ea dispensaret. Porro hoc est discrimen inter Superiorem, & delegatum, quòd Superior habeat ex vi muneris sui potestatem dispensandi, & Lex pendeat ab ejus voluntate: at delegatus non habet potestatem nisi eam, quam Superior ei concedit.

Hinc Episcopus justa causa deficiente invalidè dispensat in Lege jejunii, abstinentiæ, &c. *Covar. Nav. Sylvest, & alii.*

Q. 4. An licet uti dispensatione Valide sine justa causa obtentâ?

Resp. Non licet, sed subditus eâ utens peccat, eâdem specie peccati, cujus est violatio illius Legis. Quia quamvis non amplius obligetur ex vi Legis humanæ ad actionem, vel omissionem per illam præscrip-

scriptam, cùm talis obligatio sublata sit per dispensationem; obligatur tamen ad illam ex vi Legis naturalis præcipientis uniformitatem membrorum in servanda lege propter bonum commune, & vetantis, ne quis ab onere communi se subtrahat sine justa causa, & ne pars absque ratione discrepet à suo toto: nam (ut ait S. August. l. 3. Confess. c. 8.) *Turpis omnis pars est suo universo non congruens*, scilicet sine rationabili causa, qualis non est dispensatio injusta, & repugnans bono communi. Enim verò Legislator ipse peccat, si sine rationabili causa legem suam non servet: ergo etiam & ipse subditus. Ob eandem rationem cessante causa dispensationis cessat usus ejus esse licitus.

Qui tamen tali dispensatione utitur, non incurrit censuras, & pœnas lege humana impositas; quia per dispensationem validam tollitur obligatio orta à lege humana: quare solum peccat contra legem naturalem præcipientem idem, ad quod alii tenentur. Cujus quidem peccati gravitas, & species petenda videtur à gravitate materiæ, & specie actûs per legem humanam præscripti, in quo Lex naturalis præcipit conformitatem. Nam legis naturalis obligatio accommodatur materiæ gravitati, & eam præscribit ex eodem motivo, quo Lex humana. Unde videtur peccare mortaliter contra temperantiam, qui

Tom. I.

K

non

non servat legem jejunii ex dispensatione sine justa causa obtenta. Alii tamen censent talem tantum obligari ex justitia legali, aut distributiva, & legem naturalem tunc non tam severè obligare.

Not. Quamvis inferior dubitet, utrum ratio petendi dispensationem sit sufficiens, non tamen peccat illam sincerè proponendo Superiori, aut utendo dispensatione, si detur; modò dubium deponat conformando judicium suum judicio Superioris, qui prudenter judicasse, causam dispensandi sufficientem fuisse, præsumendus est, nisi oppositum constet, aut sit multò probabilius.

Q. 5. Quando nam Dispensatio invalida est ex parte petitionis?

Resp. Nulla est dispensatio, si sit subreptitia, vel obreptitia. Quia tum Superior non intendit dispensare; nec dispensat nisi sub hac tacita conditione: *si res ita sit, & nihil occultetur*, propter quod dispensaturus non esset, aut saltem nisi cum certò onere, vel limitatione, ex cap. 7. *de fide instrum.* nec voluntarium est, si ignoretur, quod agitur.

Dispensatio autem subreptitia est ea, quæ obtinetur per reticentiam veritatis exprimendæ, seu eorum, quæ exponi debent in petitione, juxta jus, & stylum. Obreptitia est,